

[Gustav Pedersen.]

samfundets interesser, der skal gå ud over de enkelte, mere specielle erhvervsinteresser.

Må jeg ydermere føje til, at vi fra socialdemokratiets side er indstillet på, at de bemyndigelser, som har været givet hidtil, og som efter vor opfattelse ikke har været misbrugt, må forlænges i det omfang, som er nødvendigt.

Jeg går ud fra, at den højtærede handelsminister nu som tidligere vil forhandle om enkeltheder. Er der særlige ønsker, som der er grund til at understrege, og er det muligt at gennemføre disse ønsker, ved jeg på forhånd, at den højtærede handelsminister vil være forstående derafter. Men vi ønsker ikke at gøre det umuligt for handelsministeren at opfylde de forpligtelser, som nu engang må ligge hos handelsministeren, sådan som vilkårene i forholdet til udlandet er — derom skal der ikke være nogen tvivl. Det vil altså sige, at selve det grundlag, der har været arbejdet på, må der fortsat bygges på; det vil nemlig ellers ikke være muligt at tage ansvaret på forsvarlig måde.

Må jeg så gøre en kort bemærkning i anledning af, at der — især på møder ude i landet — har været klaget over, at denne statsindgrebsordning efterhånden er blevet så gammel, at det nu snart er på tide at få den fjernet. Ja, det er rigtigt; det er nu snart 18 år siden vi begyndte, først med valutaordninger, senere med vareforsyningsordninger, og disse ordninger er efterhånden vokset temmelig fast ind i vort erhvervsliv. Men man glemmer altid, når man taler om disse mange års, man plejer i reglen at kalde det socialistiske eksperimenter, at da man i sin tid fik systemet, var det ikke en ondartet socialdemokratisk regering, der opfandt en raffineret måde at få herredømmet over erhvervslivet på; det var erhvervene, der var kørt fast. Det var skævheden i vor handel med de to lande, som dengang var vore hovedforbindelser, der gjorde det nødvendigt at lade staten gribe ind. Det var oven i købet den største frihandelsforkæmper, vi har haft i mands minde, der var fader til lovforslaget. Det blev gennemført, til trods for at vi havde et rent og klart konservativt-venstreflertal i landstinget. Loven blev fornyet år efter år, uanset at der indtil 1936 var konservativt-venstreflertal i landstinget, og den er stadig de fleste år blevet gennemført med i hvert fald et af de nu konkurrerende oppositionspartier som støtte — senest da den nu udløbende lov blev fornyet.

Derfor synes jeg, at det i og for sig rammer de angribende partier sely, når de sta-

digvæk pukker på, hvor urimeligt det er, at vi nu snart kan tænke på jubilæum i forbindelse med denne form for lovgivning. Der er ikke tale om og kan ifølge sagens natur heller aldrig, så længe vi har en konstellation bare i nærheden af den nuværende, blive tale om et socialdemokratisk overgreb. Denne lovgivning er en foranstaltning, som er nødvendig, for at vi skal kunne klare vore forpligtelser. Uanset hvem der blev handelsminister, ville den pågældende være nødt til at komme og forlange disse beføjelser, og jeg vil gerne slutte med, hvad jeg også sagde under finanslovdebatten, da vi behandlede disse spørgsmål: vi ønsker ikke, at en socialdemokratisk handelsminister skal behandles dårligere eller have ringere fuldmagter end enhver anden handelsminister, og det må nu engang være de vilkår, hvorunder der skal forhandles også i denne sag.

Axel Kristensen: Det ærede medlem hr. Gustav Pedersens tale var jo temmelig almindelig, og overfor den sidste bemærkning vil jeg blot sige, at den mængde bemyndigelser, der er nødvendig, vel ikke er afhængig af, om vi har en socialdemokratisk minister eller en minister fra et andet parti, men vel må være afhængig af den situation, der findes i landet, og derfor er der slet ikke noget argument deri, at den socialdemokratiske minister skal have samme bemyndigelser, som andre ministre har haft under andre forhold.

Hvad angår det foreliggende lovforslag, kunne jeg næsten nøjes med at henvise til, hvad jeg sagde i december i fjor, ved hvilken lejlighed jeg nøje redegjorde for vort syn på stillingen, men jeg vil dog gerne føje noget hertil.

Der har været fulgt en ganske bestemt linie i venstres stilling til vareforsyningsloven, som er den lov, i henhold til hvilken de forskellige ministre foretager deres indgreb og reguleringer overfor handel og produktion — herunder også det meget vigtige område: boligbyggeriet.

Vi erkender, at forudsætningen for frit erhvervsliv er, at der indenrigs er balance mellem vor købeevne og varemængde, og at vor indtjening ved eksport, skibsfart og andet kan dække den import, der under de givne vilkår ville opstå, dersom vor udenrigshandel var givet fri. Der vil, stort taget, ikke være nogen mulighed for at tillade minus på vor betalingsbalance, og det vil derfor ikke være nok, at der er balance under restriktioner, hvis disse har muliggjort, at en væsentlig del af vort forbrug er dækket af en produktion, der er blevet baseret